

OTSUS

11.02.2021 nr 5-5/2021-011

Koondumise nr 28/2020 USS Security Eesti AS / SECURITAS EESTI AKTSIASELTS loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet sai 19.11.2020 koondumise teate, mille kohaselt USS Security Eesti AS (registrikood 10622346) ja Rootsis registreeritud äriühing Securitas AB (registrikood 556302-7241) sõlmisid 16.11.2020 SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi (registrikood 10188743) aktsiate ostu-müügilepingu.

Lepingu kohaselt kavatakse USS Security Eesti AS omandada 100% Securitas Eesti Aktsiaseltsi aktsiatest. Tehingu tulemusena kuuluks SECURITAS EESTI AKTSIASELTS äriühingu USS Security Eesti AS valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks USS Security Eesti AS ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTS.

USS Security Eesti AS kuulub USS Grupp OÜ kontserni. USS Grupp OÜ üle omab valitsevat mõju füüsiline isik Urmas Sõõrumaa (isikukood 36111290232), kes omab 55% osadest eraisikuna ja 45% osadest äriühingu U.S. INVEST AKTSIASELTSi kaudu. U.S. INVEST AKTSIASELTSi põhitegevuseks on investeerimine ja investeringute haldamine peamiselt järgmistes valdkondades: (i) teenindusäri (kinnisvara haldus ja hooldus ja vabaaja teenused); (ii) kinnisvara (kinnisvara arendamine, müük ja üürile andmine); (iii) energia; (iv) liikluskorraldustoodete ja -lahenduste pakkumine.

USS Security Eesti AS tegeleb peamiselt turvateenuste osutamisega, pakkudes tehnilise ja mehitatud valve teenuseid ning kompleksseid turvalahendusi. Samuti teostab äriühing

nõrkvooluvaldkonnaga seotud paigaldus- ja hooldustöid ning osutab mitmesuguseid tuleohutusteenuseid. USS Security Eesti pakub teenuseid üle Eesti, esindused asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Haapsalus, Jõhvis ja Rakveres. Turvatehnika valdkonna ettevõtjatest kuuluvad USS Grupp OÜ kontserni lisaks Eestis tegutsevad USS Valvetehnika ja TechnoLife OÜ, mille eesmärk on toetada USS Security Eesti AS tegevust.

SECURITAS EESTI AKTSIASELTS on Eestis registreeritud äriühing, mis kuulub koondumise eelselt Securitas AB ainuvalitseva mõju alla. SECURITAS EESTI AKTSIASELTSil tütarettevõtjad puuduvad.

SECURITAS EESTI AKTSIASELTS tegeleb turvateenuste osutamisega, sh pakub tehnilise ja mehitanud valve teenuseid, autopatrulliteenust, videovalveteenust, tehnika paigaldus- ja hooldusteenust, valve-, video-, läbipääsu- ja tuleohutussüsteemide tehnika müüki ja renti, tuleohutusteenuseid, koolitusi.

3. Koondumise menetluse käik

Konkurentsiamet avaldas 20.11.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

01-02.12.2020 saatis Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks koondumise teates nimetatud koondumise osaliste konkurentidele, samuti teates nimetamata turvaettevõtjatele, eesmärgiga koguda teavet ja andmeid turvavaldkonna kohta.

17.12.2020 tegi Konkurentsiamet otsuse nr 5-5/2020-046 täiendava menetluse alustamise kohta vastavalt KonkS § 27 lg 1 punktile 2 selleks, et teha kindlaks, kas kõnealune koondumine võib oluliselt kahjustada konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

Täiendava menetluse kestel saatis Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks koondumise osaliste klientidele ja teistele turvateenuseid kasutavatele ettevõtjatele, et koguda teavet turvateenuste pakkumise (sh tehnilise ja mehitanud valve teenuste ning turvatehnika müügi, paigalduse ja hoolduse teenuste) sisseostu ja koondumise võimaliku mõju kohta.

4. Õiguslik hinnang

4.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

4.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tekib USS Security Eesti AS ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTS tegevuste vahel horisontaalne kattuvus turvateenuste osutamisel, sh võib eristada tehnilise ja mehitatud valve teenuseid ning turvaseadmete müüki, paigaldust ja hooldust.

Euroopa Komisjon on oma turvateenuste valdkonda puudutavates otsustes¹ olnud seisukohal, et kaubaturu piiritlemisel võib eristada valveteenuste osutamist ning turvatehnika paigaldust ja hooldust. Valveteenuste kaubaturu puhul võib omakorda eristada kahte alamturgu, nimelt mehitatud valve teenuse osutamise kaubaturg ja tehnilise valve teenuse osutamise kaubaturg. Geograafiline turg on turvateenuste osas Komisjoni hinnangul riigisisene. Ka Konkurentsiamet on oma eelnevates turvateenuste valdkonda puudutavates koondumise otsustes² lähtunud sarnasest käsitlusest.

Seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus järgmistel kaubaturgudel:

- mehitatud valve teenuse osutamine;
- tehnilise valve teenuse osutamine;
- turvaseadmete müük, paigaldus ja hooldus.

Konkurentsiamet võtab eelpool nimetatud tegevusaladel konkurentsiolukorra analüüsimisel arvesse kaubaturgude kogumahtu ja ettevõtjate turuosasid, mille kohta kogus koondumise menetluse raames andmeid koondumise osalistelt ja nende konkurentidelt (st AS G4S Eesti, Viking Security AS, Osauhing Rapid Security, OÜ GRIFS, Caesari Turvateenistuse AS, K Security OÜ, Skarabeus Julgestusteenistus OÜ, OÜ Articard, Meeskond Security OÜ, P. DUSSMANN EESTI Osauhing, Fennec LIS's OÜ, K-Valve OÜ, Turvaabi OÜ).

¹ Nt juhtum nr COMP/M.3396 – *Group 4 Falck/Securicor*; juhtum nr COMP/M.4986 – *EQT V/Securitas Direct*

² Nt 09.05.2008 otsus nr 5.1-5/08-021KO – *Skorpioni Julgestusteenistuse AS/AS Lilito*; 23.07.2009 otsus nr 5.1-5/09-0033 - *Pristis/Skorpioni Julgestusteenistuse AS*

Mehitatud valve teenuse kaubaturg

Turvateenuste osutamise valdkonda reguleerib turvaseadus³. Mehitatud valve on turvaseaduse § 7 mõistes turvaülesannet täitva isiku tegevus valveobjekti puutumatus tagamiseks.

Mehitatud valve teenuse puhul viibib turvatöötaja pidevalt kliendi objektil ning tema ülesandeks on ohuolukordade ja konfliktide ettenägemine ning operatiivne tegutsemine kriisisituatsioonis. Turvatöötajal on pidev ühendus tsentraalse juhtimiskeskusega, kust vajadusel saadetakse objektile patrullekipaazid. Sellise teenuse kasutamine on otstarbekas objektidel, kus ainult tehnilised valvelahendused võivad osutada ebapiisavateks.⁴

Mehitatud valve teenuse käive 2019. aastal Eestis oli eelpool nimetatud ettevõtjate arvestuses ligikaudu 53,6 miljonit eurot. USS Security Eesti AS ja temaga samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate käive mehitatud valve teenuse osutamisel oli ligikaudu 10,8 miljonit eurot (osakaal 20,0%) ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi vastav käive ligikaudu 4,0 miljonit eurot (7,5%). Seega kujunes koondumise osaliste ühiseks turuosaks mehitatud valve teenuse osutamisel ligikaudu 27,5%.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa mehitatud valve teenuse osutamisel on üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt on kaubaturg piiritletav Eesti territooriumiga, sest konkurentsitingimused mehitatud valve teenuse osutamisel on Eesti erinevates piirkondades sarnased.

Tehnilise valve teenuse kaubaturg

Tehniline valve on turvaseaduse § 7 tähenduses valveobjekti kaugjälgimine, mille eesmärk on häire- ja jälgimisseadmestiku abil tuvastada ründeoht või rünne ning häireteatele kiiresti reageerida.

Tehnilise valve teenuse korral ühendatakse valveobjektile asuv lokaalne valvesüsteem turvaettevõtja tsentraalse juhtimiskeskusega. Ühendus objektiga luuakse telefoniliini, raadiosaatja IP-mooduli või GSM-ühenduse kaudu. Tavaliselt eristatakse objektile erinevaid valvetsoone, mis annavad ülevaate võimalikust anduri rikkest või häire asukohast. Juhtimiskeskusest on võimalik tuvastada häireallika iseloom ja täpne asukoht hoones, tulehäire, paanika, arstiabi vajadus, kasutaja eristus, avamis-sulgemis-kontroll, keelatud ajal avamise kontroll, videopildi vastuvõtt ja häirete korral reaajas pildi jälgimine. Häiresignaalidele reageerimine toimub vastavalt kliendiga sõlmitud kokkuleppele. Võimalikud lahendused on nt kliendi teavitamine häirest, patrullekipaazi kontroll-väljasõit objektile või kombinatsioon nendest.⁵

Tehnilise valve teenuse käive 2019. aastal Eestis oli eelpool nimetatud ettevõtjate arvestuses ligikaudu 21,8 miljonit eurot. USS Security Eesti AS ja temaga samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate käive tehnilise valve teenuse osutamisel oli ligikaudu 3,4 miljonit eurot (osakaal 15,5%) ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi vastav käive ligikaudu 2,7 miljonit eurot (12,4%). Seega kujunes koondumise osaliste ühiseks turuosaks tehnilise valve teenuse osutamisel ligikaudu 27,9%.

³ Turvaseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/104032019019?leiaKehtiv>

⁴ <https://uss.ee/ariklient/mehitatud-valve/>, <https://uudised.securitas.ee/teenused/mehitatud/>

⁵ <https://uss.ee/ariklient/tehniline-valve/>, <https://uudised.securitas.ee/teenused/tehniline-valve/>

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa tehnilise valve teenuse osutamisel on üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt on kaubaturg piiritletav Eesti territooriumiga, sest konkurentsitingimused tehnilise valve teenuse osutamisel on Eesti erinevates piirkondades sarnased.

Turvaseadmete müük, paigaldus ja hooldus

Turvaseadmete (müügi, paigalduse ja hoolduse) valdkonnas tegutsemiseks ei ole vajalik tegevusloa olemasolu. Turvaseadmed on näiteks videovalve seadmed, tehnilise valve seadmed, tulekahjusignalisatsioonid, läbipääsu- ja fonosüsteemid jm.

Turvaseadmete müügi, paigalduse ja hooldusteenuste käive 2019. aastal Eestis oli eelpool nimetatud ettevõtjate arvestuses ligikaudu 25,6 miljonit eurot. USS Security Eesti AS ja temaga samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate käive turvaseadmete müügil, paigaldusel ja hooldusel oli ligikaudu 4,9 miljonit eurot (osakaal 19,0%) ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi vastav käive ligikaudu 2,4 miljonit eurot (9,4%). Seega kujunes koondumise osaliste ühiseks vastavaks turuosaks ligikaudu 28,4%.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa turvaseadmete müügil, paigaldusel ja hooldusel on üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt on kaubaturg piiritletav Eesti territooriumiga, sest vastava tegevusala konkurentsitingimused on Eesti erinevates piirkondades sarnased.

Koondumise osaliste tegevuste vahel tekib vertikaalne seos USS Security Eesti AS ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi (turvateenuste osutamine) ning U.S. INVEST AKTSIASELTSi (kinnisvara haldus ja hooldus) tegevuste vahel. U.S. INVEST AKTSIASELTSi turuosa kinnisvara haldus ja hoolduse valdkonnas on alla 25%, mistõttu ei ole tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

4.3 Hinnang koondumisele

Vastavalt KonkS § 22 lg 1 lähtub Konkurentsiamet koondumisele hinnangu andmisel vajadusest säilitada ja arendada konkurentsi, võttes seejuures arvesse kaubaturgude struktuuri ning tegelikku ja potentsiaalset konkurentsi kaubaturul, sealhulgas:

- 1) koondumise osaliste turupositsiooni, nende majanduslikku ja finantsjõudu ning konkurentide juurdepääsu kaubaturule;
- 2) juriidilisi või muid kaubaturule sisenemise tõkkeid;
- 3) kaupade nõudlust ja pakkumist;
- 4) ostjate, müüjate ja tarbijate huvisid.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise mõju hindamiseks saatis Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks nii koondumise osaliste kui ka nende konkurentide klientidele (kokku 30 ettevõtjat või riigiasutust).

Mitmed vastanud kliendid olid seisukohal, et nii mehitatud valve teenusele kui ka turvaseadmete müügi, paigaldusele ja hooldusele on käesoleva koondumise mõju väike. Turvaettevõtjatest pakuvad mehitatud valve teenust lisaks koondumise osalistele ka AS G4S Eesti ning Viking Security AS, Skarabeus Julgestusteenistus OÜ, OÜ GRIFS, OÜ Artocard, P. DUSSMANN EESTI Osaühing, K-Valve OÜ jt. Siiski märgiti, et konkurents on suurem Tallinnas, Tartus ja nende linnade lähimbruses.

Mehitatud valve teenuse osutaja valiku tegemise kohta nimetasid kliendid, et kõige määravamaks valiku tegemise kriteeriumiks on teenuse hind, kuid samas on oluline teenuse hinna-kvaliteedi suhe (millest nt 60% moodustab hind ja 40% kompetentsid, mis selgitatakse välja turvatestidega). Lisaks peeti tähtsaks varasemat head koostöökogemust ning üldiseid usaldatavuse tegureid (ISO sertifikaat, krediitireiting). Samuti toodi välja, et mehitatud valve teenuse pakkuja valitakse omale tihti sõltuvalt asukohast ning teenus oma ajaloolisel kujul on asendunud tehniliste lahendustega.

Turvaseadmete müügi, paigalduse ja hoolduse valdkonna osas leiab Konkurentsiamet nii menetluse käigus kogutud teabele kui Eesti Turvaettevõtete Liidu 2019. aasta ülevaatele⁶ tuginedes, et turul tegutseb lisaks turvaettevõtjatele mitmeid turvaseadmetele spetsialiseerunud pakkujaid, turg on killustunud ning konkurents toimib. Suurimateks turvaseadmete müügi, paigalduse ja hooldusega tegelevateks ettevõtjateks on BK Eesti OÜ, Osaühing FIRETEK, Optimus Systems AS, Aktsiaselts VALNES jt.

Tehnilise valve teenuse puhul väheneb koondumisega ühest küljest kaubaturul tegutsevate ettevõtjate arv, samas teisest küljest tekib ettevõtja, kes suudab kaubaturul suurimat turuosa ja selgelt turuliidri positsiooni omavale AS-ile G4S Eesti avaldada senisest suuremat konkurentsivõimet, sh osaleda ja kvalifitseeruda erinevaid piirkondi hõlmavatel hangetel.

Klientide vastustest selgus, et valdkonnale on iseloomulik teenuseosutaja valik nii hangete kui pakumiste teel. Tehnilise valve teenuse osutaja valiku tegemise peamiste kriteeriumitena nimetati hinna ja kvaliteedi suhet, patrullide arvu ja olemasolu objektide piirkonnas ning reageerimiskiirust. Nimetati, et tehnilise valve teenuse puhul on klientidel piisav valikuvõimalus Tallinnas, Tartus ja nende linnade lähimbruses, kuid üle-eestiliselt suudab teenust osutada üksnes AS G4S Eesti. Regionaalsel tasandil, st mitmetes väiksemates linnades ja asulates osutavad teenust ka koondumise osalised (sh on USS Security Eesti AS-il väljaspool Tallinna ja Tartu piirkonda 23 püsipatrulli ning SECURITAS EESTI AKTSIASELTSil vastavalt 10 püsipatrulli). Patrullekipaazidel on tehniline ühendus tsentraalse juhtimiskeskusega. USS Security Eesti AS-il on täiendavalt kasutusel nn *Drive* patrullid, st häireid teenindavad osalise koormusega lepingulised patrullitöötajad, kes registreerivad ennast sobival ajal juhtimiskeskuse infosüsteemis ja reageerivad häiretele endale sobival ajal ning isikliku sõidukiga. Nimetatud teenus on võimaldanud ettevõtjal katta uusi geograafilisi piirkondi ning parandada teenuse kvaliteeti seal, kus püsipatrullisõidukite arv ei ole piisav.

Seega on turuosalised leidnud täiendavaid lahendusi tehnilise valve teenuse osutamiseks uutes piirkondades. Tegemist on muutuva ja areneva teenusega, millele on võimalik

⁶ Eesti Turvatarg 2019 ülevaade, lisatud koondumise teatele

läheneda innovatiivselt ning kaasata allhanke korras reageerimisteenust pakkuvaid alltöövõtjaid või suurendada tehniliste (nutikate) lahenduste osakaalu.

Juba koondumise eelselt on turvateenuste valdkonnas kaubaturgude (nii mehitatud valve teenuse, tehnilise valve teenuse kui ka turvaseadmete müügi, paigalduse ja hoolduse osas) struktuur selline, et turuliider on AS G4S Eesti, kellel on märkimisväärne turuosa (olenevalt tegevusalast 40-60%) ning talle järgnevate turuosaliste osakaalud on oluliselt väiksemad, sh jääks USS Security Eesti AS-i ja SECURITAS EESTI AKTSIASELTSi koondumise järgne ühine turuosa alla 30%. Koondumise tulemusena tekib AS-i G4S Eesti kõrvale arvestatav konkurent, kes on suuteline senisest enam konkureerima erinevaid piirkondi hõlmavatel hangetel ning osutama teenuseid suuremas mahus, st avaldama turuliidrile tugevamat konkurentsipurvet. Ühtlasi märgib Konkurentsiamet, et turvateenuste valdkonnas tegutsev ja kõnealuse koondumise järgselt suuruselt kolmas ettevõtja Viking Security AS on samuti tegevust laiendamas. Nimelt andis käesoleva koondumise menetluse kestel Tallinna Kaubamaja Grupp AS 31.12.2020 börsiteate⁷ vahendusel teada, et tema tütarettvõtja Viking Security AS kavatseb omandada P. DUSSMANN EESTI Osühingult turvateenuste ärivaldkonna.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa USS Security Eesti AS / SECURITAS EESTI AKTSIASELTS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

*Konkurentsiameti 11.02.2021 otsuse nr 5-5/2021-011
ärakiri on samane originaaliga.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 12.02.2021

⁷ <https://cns.omxgroup.com/cdsPublic/viewDisclosure.action?disclosureId=999223&messageId=1251335>